

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ اگستوس
۱۳۳۱

پنجمی سنہ
نومبر ۳۳

مجموعہ سی

صرعش والبستانده ذوالقدر [دولنادر] اوغللری حکومتی

(۳۲ نجی نسخه دن مابعد)

علاءالدوله بك انشته سی فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینک تربیتکرده سی اولوب چراغ اقبالی ده فرزند ارچندلری سلطان بایزید ولی حضرتلرینک سایه عنایتده او یانمش ایکن شو ابولکبری اونوده رق ودها طوغریسی چقور اووه جهتده عثمانلرله مصرلیر آره سنده وقوعه کلن مساجلات حربیه ده مصرلیره دها مساعد کبی کورینن طالع حربی مصرلیرک تفوق قوتنه ویره رک درت کونلک اقبالک محافظه سی ایچون سلطنت مصریه په عرض تمایلاته باشلامش ایدی . بوسره ده شامده محبوس بیوک برادری وعودا اکبری شاه بوداق بك نصله فرار و درگاه عالی عثمانیه التجا ایتمنه منی بو بیوک قیویه باش اورانلر حقنده اسپرکنمیان لطف جلیل عثمانیه بالطبع شاه بوداق بك دخی مظهر اولدیفنندن عهده سنه ویزه سنجانی توجیه بیورلدی . ذاتاً دونکلکنی اظهار ایچون وسیله آرایان علاءالدوله بکک ، برادری حقنده کی شو لطفکارلق خوشنه کینمدیکندن ولی النعمتی اولان دولت علیه عثمانیه په فارشو اعلان کفرانه جرأت و سنوی ویرکو ویرمک صورتیله مصر سلطانه عرض عبودیت ایلدی . بوندن بشقه بر قزغی مصرده امیرکبیر مجلس اوز بکک اوغلنه ویردیکی کبی بر اوغلنی ده رهینه صداقت اوله رق مصر سلطانک خدمته کوندردی .

دولت عثمانیه ایسه بئلکنه یدیره مدیکی شو نانکورلق وکستاخلق اوزرینه دولنادرلی امارتی ۸۹۵ سنه سنده شاه بوداق بکه ویروب مظاهرته ده سیواس والیسی حضر بک زاده محمد پاشا ایله قیصریه بکی

میحال اوغلی اسکندر بکی مأمور ایتدی و لدی الحاجه معاونتده بولمسنه دائر قره مان بک بکری بکی محمود پاشایه ده امر و یردی . شاه بوداق بک امرای مأمورده نك اجتماعی بکلمکسزین یالکز اسکندر بکله برلش رک و ایکی یوزلی تورکمن بکری نك کندیسنه ایتدیکی وعد معاونته اینانه رق مختاصاته باشلادی . قیرشهری بکی و علامه الدوله نك بیوک اوغلی شاهرخ بکی طوتوب کوزلرینه میل چکدی . اول وقتک حکمنجه سیاسی بر عادت و آنجق قانون انسانیت نظر نده بیوک برجنایت اولان اشبو معامله غدارانه حس شفقت ابوت الجاسیله علامه الدوله یه قان آغلان تیغدن تورککلردن و مصر لیردن کیتلی عسکر استصحاب و مقابله خصمه شتاب ایتدی ، طرفین بینده قانلی بردو کوش اولدی . ایلك مصادمه ده شاه بوداق بک قاچدینی جهته میدان محاربه ده یالکز قالان اسکندر بک قوتدن دوشونجه یه و براوغلی کوزینک اوکنده قربان و یرنجیه قدر دشمندن یوزچو یرمدی . نهایه الامر دیگر بر اوغلیله برابر دوچار اسارت اوله رق علامه الدوله طرفندن مقیداً سلطان قایدبایه کوندرلیدی . علامه الدوله بو خصوصه دائر سلطان قایدبایه یازدینی ظفرنامه ده عثمانیلیری استحقار و آناطولینک ضبطی ایچون سلطان تشویقه بیله اجتناسار ایلیش ایدی .

علامه الدوله نك یاغلی باللی تشویقاتنه قاپیلان سلطان مصرک امیر کبیر اوزبک قومانداسیله سوق ایتدیکی جنود مصریه دولنادر لیلرله برلش رک قیصریه یه قدر ایلروله مش ایسه ده دولت علیه عثمانیه نك بوکا قارشوغایت اطرافلی اوله رق یایدینی ترتیبات و تدارکات حربیه مصر لیلرک نظر انتباهنی آجمنله برابر تونس سلطان (عثمان الحفصی) نك آره یه کیره رک صرف ایلدیکی مساعی خیرخواهان سلطان قایدبای بی ارشاد ایلدی ، در حال استانبوله آغیر پیشکشارله فوق العاده بر ایلدی اعزامنه مسارعت و طلب صلح و مسالت ایلیش اوزرینه شو ایکی دولت معظمه اسلامیه آره سند (کولک) بوغازی سنور اتخاذا اوله رق بر مصالحه مبارکه یابدی .

علاءالدوله شاه بوداقك اوغلی (شاه قباد)ی طوتوب کوزلرینه میل چکدی و سانکه اوغلی شاهرخک اوغنی آلدی .

آرتق درگاه عثمانییه دونمکه یوزی قالمیان شاه بوداق بك ینه بوییل مصره عزیزمت ایلمی حسیله ممرزاً مصر علیانک (منغلوط) قصبه‌سندده اقامه ایدلدی. زواللی شاه بوداق بك وادی امله دال بوداق صالحه میهرق امید موفقیتله استانبول و قاهره آره‌سندده دأر و متحیر اولدینی حالده سورینه سورینه بو عالم قانی بی ترک ایدوب کتدی .

اعظم امراى مصر به دن (اق بردی [۱]) ۹۰۳ سنه‌سندده حکومت متبوعه‌سنه قارشو روی قمر داظهار و مصر دن شامه فرار ایدده رك شام اطرافنى تالان، تالان ایتد کدن سکره حلبه کلوب قلعه‌ی محاصره ایددی. حلب والیسی (اینال السلحدار) معناً متوافق اولق حسیله قلعه‌ی اق بردی به تسلیمه قالمش ایسه ده حلبیلر اینالی طاشه طوته‌رق حلبدن قوغد قلدن اق بردی و اینال هوادار لرله برابر مرعشده علاءالدوله به اتجا ایلدیلر . مصر سلطانی (ملك الناصر محمد بن قایدبای) بو ایکی ناصینک تنکیلی ایچون ترتیب ایلدیکی قوه عسکریه به شام والی جدیدی (کرتبای [۲]) ایله کذلک حلب والی جدیدی (جنبلاط [۳]) ی ترفیق ایلدیکندن هیئتجه حلبه کلدیبلر . بری طرفدن اق بردی ایله منفقری دشمنی مرعشدن عینتابه عزیزیمه مسارعت ایلدیلر . عینتابده ایکی طرفک تقابلیله وقوعه کلن جنکده مصر عسکرى غالب کلدیکندن اینال ایله علاءالدوله‌نک ایکی اوغلی مقتول اولدی . اق بردی فرات نهرینک اونه یقه‌سندده جان آت‌رق قورسیله بیلدی . متوفی قره‌مان اوغلی ابراهیم بکک برادری (ایمرزه [میرزا]) بکک مخدومی (حاجی حمزه) ناک (مصطفی) نامنده براوغلی چوقدنبرى عجم ایلنده قاپچین بولنیوردی . سلطان بایزید نانی حضرتلرینک موردده قنوجانبله مشغول

[۱] اق بردی : حق و بردی ،

[۲] کرتبای : کردک

[۳] جنبلاط : حاز پولاد

عليه به بتكرار عرض خدمت ايلسى كندى زعمنجه عثمانليلى آوونقى وبو آرده اكنى بللى ايتمكسزىن يوقايديه بمخى كچن اق بردى مسئله سنك مصرجه موجب اوله جنى انفعاله وبالطبع اويانديره جنى حسن انتقامه قارشو محضاً خدمت واقعهسى مقابلنده ايمشجه سنه مظاهرت عثمانيه بي قزانقى ايچون كندوسنه مخصوص برقورنازلىق اوله جنى آشكاردر . شامرخ بك نعمت بصردن محروم ايكن باش بوغلقله موقع حربيه كوندرلىسى تورك عنفاتنك برحرمت مخصوصه ايله قارشولدينى اولولنى اعتباريله عسكره قوه القلب ايچوندر . بيجاره شامرخ بك آشاغيديه بيان ايديله جكى وجهله عيني محروميت ايچنده ديار بكرده سوق اولنهرق كوركورينه مجملرك تيغ غدرينه قربان اولشدر .

مصر مملكت وسلطنتنى بر درلو پايلاشه ميان ممالك چراكسه آره سنده محمدت ايدن پوست غوغاسى اوزرينه علاء الدوله ينه بوييل شامه عنيمتله طومانبايك غيرتى كودمش اولدينندن اوده (الملك العادل) عنوانيله سلطان مصر اولدى .

علاء الدوله بوييله لكه تزييد نفوذ ايليه رك سيس ، پياس ، طرابلس شام جهتلىرينه پاى انداز استيلا اولمش وبرطرفندن ده آنقره وروم قلمه طرفلىرينه طوغرى اوزانمش ايدى .

علاء الدوله ايله ايران حكمدارى شاه اسماعيل صفوينك آره سي ۹۰۸ سنه - سنه آچلدى . شو آچيقلنه سبب ايسه سيلمنامه شكرى نك يازدينه كوره دولقادر بككرينك بر آراق وضع بدايش اولدقلى ارزنجاني شاهك ضبط ايلسى وينه علاء الدوله قزى (بكلى خاتون) ي اولجه كندى موافقيله شاه اسماعيله نشانمش ايكن صكره دن مغايرت مذهب طولاييسيله بوندن جاعمش اولسى ايدى وسبب ثانى باعث كمال خصومت ايدى . چونكه علاء الدوله حنفى المذهب سنى ، شاه اسماعيل آرزغين برشيعى ايدى . بكلى خاتون ايسه او عصرده پارمقله كوستريلان بكانه ملكه حسن وآن ايدى . بوندن اوتورى

کوجہن و طالغندہ کی قوتہ کومن شاہ اسماعیل نوقاد اوزرندن عسا کر کلیہ ایلہ دولغادرلی اولکاسنہ یوریدی . علاءالدولہ بادی امرده طاغلام چکلیوب کندیسنه چکی دوزن ویردکن سکرہ شہاہ اسماعیلک اوزرینہ آئیش ودرجنک اول غلبہ چالمش اولدیضدن نہیہ اوغرا دینقی بیلمین شاہ اسماعیل سرلوغی آذربایجانده آلدی .

آنجق برقا صرغہ سرعتیلہ کلوب بکن شاہ اسماعیل البستان و مرعش شہر لری یاقوب بر کر مہ کول حالنہ کتیردی . و بومیانده دولغادرلی حکمدار لرینک تر بہ لری ہدم ایلہ زیر خاکندہ آسودہ نشین اولان کیکلر نی چیقاروب باقق کبی برجنایت شیعہ دہدہ بولندی [۱] .

اول وقت آسیانک اک کوجلی حکمدار لرندن صاییلان شاہ اسماعیل ایلہ بوی اولچو شمس علاءالدولہدہ قورونتیلر اوپاندیردی . نم التصادف اولہرق بوسرہدہ شاہ اسماعیل بغداددہ حکمفرما اولان آق قیونلی (مراد میرزا) اوزرینہ یوریوب بغدادی آئیش ایسہدہ مراد میرزا بالذات مرعشہ قدر کلہرک علاءالدولہیہ مراجعتلہ آلدینقی بر لکدہ کونوردیکی قوۂ امدادیہ مظاہر تیلہ و شاہ اسماعیلک بشقہ طرفدہ مشغول اولسی حسیلہ استرداد بغداددہ موفق اولدی . کرک بو و کرک دیار بکر دہ کی آق قیونلیلرک آرہ لرندہ کی اختلافدن طولانی کندی مداخلہ سنی طلب ایتملی کبی بعض اسباب مؤثرہنک ذاتاً مساعد اولان طالغنہ یاردم ایتمسندن بالاستفادہ دیار بکر شہریلہ ملحقان علاءالدولہنک ید استیلاسنہ بکدی .

آق قیونلی پادشاہ لرندن (میرزا الوندخان) ۹۱۰ تاریخندہ دیار بکر دہ حلول اجل موعودیلہ وفات ایلہ کدہ ایکی بولوک اولان ارکان حکومت واعیان مملکتدن بر بولوکی مرحومک دیوان بکی (امیرک) ی مقام حکومتہ کتورمک فکرندہ وایکنجی بولوکی شخص و موقعنہ حائر قدرت دولغادر اوغلی علاءالدولہنک

[۱] آنک ایچون بوکونکی کونندہ نہ البستاندہ و نندہ مرعشہدہ ۹۰۸ تاریخندن اولہ غاند و دولغادر لیلہ مخصوص برتر بہ یوقدر . شوجنایت تخریبہ دن نصلہ علاءالدولہنک بالکمز مرعشہدہ کی اولوجامی قور تیلہ بیلمشدر .

زردنده مسافرة مقیم آق قیونلی (اوغورلی احمد بک) زاده (زینل بک) ی حکمدار نصب ایمون علاءالدوله دن طلب ایتمک تشبثده بولندی . ایکنجیلر بو بایده علاءالدوله یه مراجعت ایتمک لرندن اوده برادری (عبدالرزاق بک) و اوغلی (احمد بک) رفاقتیه زینل بکی دیار بکره کوندردی .

عبدالرزاق و احمد بکر دیار بکره ورودلریله برابر امیر بکی درزنجیر و دیار بکر و مار دین و حسنکیف قلعه لرینی تسخیر ایستدیلر ، بعده امیر بکی مستصحباً اورفیه کتدیلر . دیار بکر حکمدار لغنده قالان زینل بک عبدالحی نامنده برظالمی دیار بکره والی نصب ایتمش ایدی . علاءالدوله بعده بایندر لیلرک اختلافدن بالاستفاده دیار بکره وضع یدایتمش و مرقوم عبدالحی یی منصبنده ایقا ایتمش ایدی . بو عبدالحی هر نه صورتله اولورسه اولسون یاره قزاقمقدن بشقه بردوشونجوسی اولیان طمسکاران زمره سندن معدود و محبت دینه و وطنیه دن محروم بر شخص ایتم اولمسیله تورک نسل پاکندن اولوب اوصرده وطن اصلیمی اولان دیار بکرده بولنان پیر طریقت کلشنی (شیخ ابراهیم کلشنی) حضرتلرینک فیوضات ارشادیه سیله فوج فوج داخل دین اسلام اولان خرسیانلری - جزیه یوزندن واردات خزینیه خلل کله بیلمسی ملاحظه سقیمه سیله - اسلامه کلکدن منع ایدر ایدی . عینی خطا و قتیله بزجده آق دکر آله لرنده ارتکاب ایدلش ایدی . شیخ مشارالیهک شفاعتیه اورفده اولومدن قورتیله رق دیار بکره کلن و بلده یی اله کچیره ن خصمی امیر بک طرفندن بو ظالم قتل ایدلدی .

ایشته او اثناده صفویلرک نظر طمعی دیار بکره انعطافه باشلادی ، چونکه امیر بک علاءالدوله نک سیف انتقامدن باشی قورتاره میه جغنی بیله یکندن صفویلره عرض میلان ایتمک هیتسز لکنده بولنش ایدی . ۹۱۲ سنه سنده صفویلرک عساکر کلیه ایله دیار بکره متوجهماً حرکت ایله کلری خبرینک شیوعی

اوزرینہ امیر بک استقبالرینہ شتابان اولوب برادری (قیتمر [۱]) بکی شہر آمدہ وکیل براقش ایدی . امیر بکک وحدت عرق و مذہبہ مفایر اولان شو مناسبتمز لکنندن طولایی متأثر اولان مشارالیہ شیخ ابراہیم کلشنی حضرت نوری فرط تأثرلہ دیار بکردن قدس شریفہ ہجرتی قور مشلر ایدی . عسا کر صفویہ نك اوستاجلو اوغلی قچار محمد خان قومانداسیلہ ویشقہ بر فکرلہ دیار بکرہ کلکدہ اولدینی خبرینک تأیدی ایشدہ کی عاقبت وخیمہ بی قیتمر بکے احساس ایلدیکی جہتلہ عبدالوہاب نامندہ کی متمدنی علاء الدولہ یہ اعزاز ایلہ استمداد و برادری امیر بکک فہول ایلدیکی عرقداشلق اساسہ استناد ایلدی . مراجعت واقعہ نك ثمرہ دار اولدینی برصرہ دہ حضرت شیخ دخی عنہم سفر بیورد قلمزندن قیتمر بک مدرس عبدالرحمن چلبی بی استزادہ توجہ و مظاهرت ایچون حضرت شیخک رفاقیلہ یولہ چیقاردی .

اولوقت علاء الدولہ دیار بکر احوالی یقیندن ترصد ایچون اورفہ دہ بولنیوردی . حضرت شیخ اورفہ بہ حین موصلتندہ مدبب بر استقبال ایلہ لایق اولدقلمری حرمتہ نائل اولدی ، علاء الدولہ حضرت شیخک زیارتیلہ تشرف ایتدکدہ حقندہ کی قدر دانلقنی تمامیلہ ابرازو آنک دلالتیلہ و برادری عبدالرزاق بک وکالتیلہ بر قیزینی قیتمر بکے تنکیج ایلدی . بروجہ محرر قیتمر بکک مراجعتی اوزرینہ علاء الدولہ اوغلی (صاری قیلان قاسم) بک کہ فرط جلادت و شجاعتی بالدفعات میدان تجربہ دہ کوسترمش ایدی آنی و دیگر اوغلی (اردیوانہ) بکی عسکر کافیہ ایلہ دیار بکر امدادینہ کوندرمش ایدی . بو ائسادہ عجم سرداری مومی الیہ محمد خان ماردین قشلاغندہ اولوب یانندہ پک آز عسکر وار ایدی . صاری قیلان قاسم بک بونلری بر قوۂ فائقہ ایلہ مشتالزندہ باصمش ایسہ دہ مساعدہ طالع ایلہ محمد خان غالب و صاری قیلان قاسم و برادری اردیوانہ بکلر ایلہ بر چوق دولنادولی امراسی مقتول اولدی . صولاق زادہ تاریخنک بیانہ کورہ

عجملر سوق ضرور ایله کاسه کاسه (چاقر [۱]) لر ایچهرک سرمست اولشار و بیچاره صاری قیلان قاسم بکله برادرینک اتی کباب ایدهرک یمشردر .

جنوارلری بیله صولده براقان شو مردخوارلق سباطانه بر حرکت اولمقدن زیاده نامردانه بر دنائت اولوب بووقمه دلسوزی اورفده خبر آلان علاءالدوله آتشار پوسکورمکه باشلامش و یکیدن قوتلی براردو ترتیب ایلمک اوزره همان مرعشه عزیزیم ایتیش ایدی . حضرت شیخ دخی هم دیار بکره اولان قرینی جهتیله عائله سندن خبر آلتی وهمده مجروح القواد اولان علاءالدوله به قارشو بر معامله مواسکارای اولیق اوزره و آنک آرزوسی وجهله حصنمنصوره عزیزیم ایدی . علاءالدوله نك اوغلی (طوراق بك) حصنمنصور بکی ایدی و برادری احمد بك دخی برابرنده ایدی .

حضرت شیخ بر مدتیجک حصنمنصورده آرامساز اقامت ومظهر کمال حرمت اولدقدن صکره علاءالدوله نك دعوت مخصوصه سی اوزرینه مرعشه کتدی . اورادهده احترامات فائقه ایله قارشولانان حضرت شیخ علاءالدوله نك کندی بنا کرده سی اولان جامع کبیر اتصائلده کی مدرسه یه قوندرلش وشو محترم قونوق هر صورتله آفرلنش ایدی . علاءالدوله حضرت شیخ ایله ملاقاتنده دیاربکر سفرینه عائد تشبثده کی عنیم وقطعی آکلاندینی صرهده دیاربکرک سقوطیله قیتمر بکک وقوع شهادتی قره خبری ده کلدی یتیشدی وبوندن دولایی علاءالدوله بر آتشاره غضب کسپلهرک وبرمدت صکره بعض امرانه قارشو مستبدانه معامله سی وقوعه کلهرک حضرت شیخی کوچندیردیکندن عنیم قدس ایچون اجازت طلب ایلدی . علاءالدوله حضرت شیخک شو آرزوسنی طور دیرمق ایسترسده ممکن اولمادیقندن نهایت سراینده خصوصی برضیافت وبره رک

[۱] چاقر تورکجهده شراب دیمکدر .

شیخ مرعشده قلمنی شدتله تمنی وآرہ لرنده شوپله بر محاورہ جریان ایلدی :

علاءالدوله — سزہ قارشى بر قصورم وارسه عفو بیورک . سزہ مرعشده بر خانقاه یایه یمده فالکنز و بزى فیضیاب بیوریکیز . مع هذا اقلیم عربده سزى عرب شیخارینه قیاس ایدر لر . اورالرده همزبان آاز اولدیفندن غریب اولورسکنز .

شیخ ابراهیم کلشنی — بن شیخک عنوانه تنزل ایتیم و بوکوجک مملکتہ صیفیم . بنم بر خزینہم واردر که نه قدر صرف ایتسم توکنمز ، کتدیجه موجودی آرتار .

علاءالدوله — اوخزینہ نه در ؟

شیخ ابراهیم کلشنی — علم وقناعت .

آرتق علاءالدوله حضرت شیخک عنیم قلعینسی آکلانجه : شو شرطله کیتسکنزه جواز کوستره بیلیرمکه اقلیم عربده چوق قالمیوب ینه بزى مشرف بیورملیسکنزه دیدی وحضرت شیخی بالذات تشییمه چیقوب دعائى آلدی . حضرت شیخ بو صورتله عنیم قدس ایلدی [۱] .

علاءالدوله بر مدت صکره تدارکات سفیره سنی اکمال ایدرک اوغلی اعمی شامرخ بک ایله کوچک اوغلی احمد بکی اوزدرت بیک آتلی ایله علی جناح الاستمجال اخذنار ایچون دیار بکر طرفنه یوللادی . بونلر واروب دیار بکر جوارنده قوردقلری اردوکاهده مذاکره حربیه ایله مشغول ایکن بر امر غریب ظهور ایلدی . شویله که کیجه لری اجرای حراست ایچون هر ایکی اردو رفاقتده بولندیریلان کوپکلر بو صرهده قارشولقل خرلاشمه دیدیشمکه باشلا یه رق محمد خان اردوسنک ایتلری اوتنه کی طرفک کوپکلرنی سیندیردیفندن شو غریب وقمه نتیجه محمد خان اردوسنک قوه مفزومه سنی تشجیع ایلدی . آن متعاقب وقوعه کلن

حربده شاهد ظفر عجماره عرض دیدار ایدرک شاهرخ واحد بکمرله برابر برچوق دولقادرلی بکلری قیلچدن کپریلوب باشلری درحال محمد خان طرفدن شاه اسماعیل یوللانلدی [۱]. آزیلی بردشمنک غلبه سیله قوجه مان بر ایاتک الندن کیتیمی و آزر بر مدته غایت آجیق اولومرله درت اوغلنی غائب ایلسی علاءالدوله نیک بالطبع حضور و شعورینی سلب ایلدیکندن عباسی باشنه چکدرک تام اون سنه عزالت نشین اولمش ایکن کونک برنده یینه میدان مجادلاته آتلدی . مشهور درکه قورد خویندن کچمز . فقط شو آیلش دولقادر لیلرک دور کمال وزوالنی زمان امارتنده برلشدره رک حکم قدردن غافل اولان علاءالدوله یه بوکره کندی مزارینی کندی ایله قازدیرمشدر .

شاه اسماعیل کبی کندیسنک دشمن جان و خاندانی اولان برتوریدی یه قارشو سیف شریعتک حکم صارمنی کوسترمک و مذهبداشلری نیک انتقامنی آلمق اوزره یوزلرجه ساعتک مشقتلی بر سفری کوزه آلهرق ترتیب ایلدیکی بیوک براردونک قسم اعظمیله شرقه متوجهماً استانبولدن حرکت ایدن یاوز سلطان سلیم خان حضرتلرینه قارشو عرقاً و مذهباً و حساً مکلف اولدینی خدما تده بولنهرق سایه شوکت عثمانیه ده دشمندن قولایقله انتقام آلمسی علاءالدوله جه لازم و متحتم ایکن بالمکس شاه اسماعیلک غیرتکشلکنی التزام ایله عامیانه و باغیسانه بر جرأتله اردوی هایونک ایلری حرکاتنه انکل اولق ایسته مشدر . تفصیلی شودرکه : ۹۲۰ سنه سنده یاوز سلطان سلیم خان حضرتلری شاه اسماعیل اوزرینه کیدرکن آنقره ده چبوق اووه سنه مواصلتلرنده وحدت عرق و مذهبیدن بخله معیت سنیه لرینه دعوتی متضمن علاءالدوله یه مخصوص اولاقله بر نامه بوللادی . اولاق عودتله علاءالدوله کندیسکی طقسانلق بریر ناتوانی ذات شاهانه نیک رکابنده سور و کله مسندن بر فائده حاصل اوله میه جغندن دعوت واقعه یه اجابت

ایدہ مدیکی جو ابھی خاکبای شاہانہ بہ عرض و ابلاغ ایلدی .
 عین زمانہ مقدما عمیسی علاءالدولہ دن کوردیکی امنیتسزک سبیلہ
 قاجش و جنتمکان سلطان بایزیدخان ثانی حضرت تیرینہ التجا ایش اولان مرحوم
 شہوار بکک اوغلی علی بک چرمن سنجاغی بکی اولوب سنجاغی عسکریلہ
 و عمرزادہ سی (پیریندہ بک) ایلہ برابر معیت شاہانہ دہ ایدی . حضرت پادشاہ
 علاءالدولہ نک شو صافیسیز لغتدن دولایی بالطبع صیقلمش و تادیبئی قورمش
 ایسہ دہ اللہ کی دہا اعمیتی ایش مسئلہ تادیبئی وقت مرہونہ براتقوزونی
 کو سترمش ایدی . مع ہذا علاءالدولہ دہا زیادہ طاشقینلق ایدہ رک حدود
 عثمانیہ یی تجاوز و مرعش و عینتاب جہتلزندہ اردوی ہایونہ ذخیرہ
 صالسنی منع ایدہ رک آچلقدن انساغجہ و حیواناغجہ برخیلی تلفات وقوعہ
 سبیت ویرمکلہ برابر بعض اتباعی دہ اردونک مهمات قافلہ لرینہ تعرض
 ایتمک جرأتندہ بولندی . علاءالدولہ نک شو جرأتکار لغتدن بحثلہ
 ہر صورتلہ باغلی بولندی (قانصو [۱] غوری) بہ شکایتی حاوی
 برنامہ ہایون یازلدی . غوری علاءالدولہ نک کندیسنہ قارشی دخی
 سرکشکندن طوتدیرہ رق (اکر مقتدر ایسہ کز حقندن کلیکنز)
 یولندہ و کویا مقام اعتذارہ اداب ملوکہ یاقیشماز برجوابنامہ کوندردیکی کبی
 علاءالدولہ بہ دخی محرمانہ و منافقانہ برمکتوب یازہ رق مسلک متخذندہ
 توصیہ ثبات ایش و بو بابدہ شاہ اسماعیلہ دہ معلومات ویرمش ایدی .
 شو ایکی یوزلی پولتیقہ ایسہ حلب والیسی چرکس خیرہ ہای [۲]
 طرفندن پیدر پی عقبہ شاہانہ بہ اخبار اولئیوردی .

شاہ اسماعیل اوزرینہ کیتمکدہ اولان اردوی ہایون پاسین
 دوزندہ واقع (سوکن) قریہ سی جوارندہ ارامساز بیتوت اولدینی
 ہنکامدہ کورجی بکلرندن میرزا چابک مخصوص ایلچی اعزامیلہ قیون

[۱] چرکجہ قان (قآن) ، ساودخی (زادہ) معناسنہ اولہ پختندن

قانصو قانصاردن غلط اولہ رق مستعملدر .

[۲] خیرہ ہای : خیری بک .

ویاغ وبال کبی ارزاق تقدیم ایلش ایدی. علاءالدوله نك کندی ویاخود ارکک ویا قز قزنداشی اوغللرندن ایکی کنج بکک دخی بویلیچی ایله برابر کلهرک خاکپای شاهانه یوز سوردکلری بعض توارینخده محرردر. مشارالیهما علاءالدوله نك اوز اوغللریمیدر؟ یوقسه ارکک ویا قز قزنداشی اوغللریمدر؟ بو حقیقت محتاج فحوض و تنویر کور بلیور. چونکه ناج التوارینخ: اردوی همایون مذکور سوکن قریه سی جوارنده خیمه نشین ایکن کورجستان خانلرندن میرزا چاپک خان طرفندن مخصوص ایلچی اعزامیله اردوی همایون ارزاق وهدایا تقدیم ایدلدیکی صروده علاءالدوله نك برادر زاده لرندن اولوب بر مدتدنبری شاه اسماعیل ززنده بولندقلری حالد فرار و خان مشارالیه التجا ایدن ایکی نوجوان بهادر دخی ایلچی مومی الیه برلکده کلوب بساطپوسی همایونله تشرف ایتدکلرند. مظهر التفات پادشاهی اولدیله دیور.

چالديران سفرینه دائر وقتيله قلمه آلتوب فریدون بك منشا آنتك برنجی جلدینك ۴۵۸ نجی صحیفه سنده مندرج رساله ده دخی : شهر جمادی الاخره نك اون سکنزنجی کوننده میرزا چاپوقک ایلچیسى کلوب علاءالدوله بکک بعضی اولادی که قزلباشه کینتمشاردی بده کورجی به گلشاردی بیله کلدیله وایکی بیک قیون و عسل و روغن کتیردیله (قیدی کور بلیور. ینه فریدون بك منشا آنتك برنجی جلدینك ۳۹۶ نجی صحیفه سنده مندرج چالديران منزلنامه سنده دخی : ۱۷ جمادی الاخره ۹۲۰ پاسین توابسندن سوکن نام خرابه قریه قوناغنده کورجی بکلرندن میرزا چاپکک ایلچیسى کلوب ایکی بیک رأس قیون و بر مقدار روغن و عسل یشکش کتیروب و شہسوار اوغلی علی بك لواء چرمن سپاہیلرله دیل آلتنه واروب و علاء الدوله نك قزنداشی اوغلری میرزا چاپک ایلچیسى ایله قزلباشدن روگردان اولوب در دولته کلدیله) ديه یازیلور [۱].

۹۳۱ تاریخند. قلمه آلتش اولان سلیمانمہ شکرى ده ایسه : اردوی همایون

[۱] شوايکی قمره عیناً آلتشدر .

سوکن کوینہ کلدکده کورجی بکرنندن میرزا چابکک ارزاق کتورن ایلجیسی ایله ایکی کوزل دلیقسانلی چیقہ کلدی که بونلر علاءالدوله نیک همشیره زاده سی، اولوب نزد شاهیدن فراراً میرزا چابکک یاننده قرار قیلشاردی، دینپور . شہسوار اوغلی علی بکک مأموریتی وجهله دلیل یعنی حرکات اعدادن خبر آلمق خصوصنده احراز کمال موفقیت ایلدیکندن شهر مذکورک یکریمی بشنہی کونی کندیسنه اوچ بیکک عدد فیلوری آلتون سکہ ایله مرصع اگر و لجام زر ایله دونادلش برعرب آتی و ایکی قات کرانہا خلعت و آلتون قبلی و مجوہر قاقہ لی غایت قیمتدار برقلنج احسان بیورلشدرد. بعدہ سالف الذکر منزلنامہ بیاناننده شوبہ جہ دوام ایدیور :

۲۵ جمادی الاخرہ ۹۲۰ الشکر د توابعندن (اوچ کلیسا) چاری قوناغندہ مشارالیہ علی بکک عمیسی اوغلی (پیریندہ) بک قزلباشدن اون ایکی کیسہ نیک باشی کسوب سم سمندها پورہ کوندردی) و سلیمانامہ نیک قولنجہ پادشاهدن احسانر آلدی . شیمدی ایچہ دوشونیلیر ایہ اولوقتک ثقاتہ رجال تاریخچہ سندن بری اولوب علی الدوام نزد پادشاهیدہ بولنان و بوسفرہ عائد جمیع وقایعک شاهد العینی اولان شہسوار اوغلی علی بککہ معیت شاهانہدہ قبوجی باشی اولان و علی بکک قتلندن صکرہ مشارالیہ خلفاً طرف دولت علیہدن مرعش والیمی نصب ایدیلن قوجی بکک بن خلیفک روایاتی اوزرینہ شاعر شکرینک مرعشہدہ تألیف ایلدیکی اشبو سلیمانامہ مندرجاتی روایات سائرہ تاریخچہ بہ ارجح اولمغله شو ایکی بکک علاءالدوله نیک همشیره زاده سی اولدینتہ شہہ قالماش ایسہدہ پدیرلرینک اسمی مع التأسف آکلایشیلہ .

مامشدرہ شو حالده بونلر علی بکک عمہ زاده لریدر یعنی (بی بی) اوغلریدرد . سلطان سلیم خان حضرت تری چالدران غلبہ سنی قزاندقدن صکرہ آماسیہ بہ عودت بیوررلر ایکن برکون ، رکابدارلق خدمتیلہ نزد پادشاهی بہ تقرب ایدن مشارالیہ شہسوار اوغلی علی بکک یقیندن منظور عالی اولان بابا یکتلیکی ، حقدہ کی فیض نظر ملوکانہ بی ترضیف ایلدیکندن عہدہ سنہ

قیصریه سنجانلی بکلیکی توجیه بیورلش ایدی . مشارالیه علی بک عمیسی علاءالدوله نك اوغلی و بوزاق سنجانلی بکی سلیمان بکله محاربه ایده رک سلیمان بکی اولدر دیکندن بوکا مکافاة بوزاق سنجانلی دخی کندیسنه توجیه بیورلشدر .

ذات شاهانه آماسیده قیشلابوب ایلك بهارده (کاج) قلعه سی فتح ایده رک علاءالدوله نك حقدن کلك عزم هایونیسله و سیواس طریقله مرعشه طوغری یوریمی قرارلشدردی .

تاج التواریخ یازیورکه : بادشاه حضرتلری آماسیدن کاجه کیدرکن (قرجه بک چایری) قوناق یرینه مواصلتلرنده مصر سلطانی قانصو غوریدن ایلیچی و نامه کلوب نامه نك مقدمه سنده تا کید مراسم مصافات ایدلرکن صکره متقدمه شهوار اوغلی علی بکه قیصریه و بوزاق سنجاقرینک توجیهی چوقسونیله رق و بدزی شهوار بک سلاطین روم و عرب آره سنه القای نفاق ایلمش اولسی حسیله مقدا جزاسی کورمش اولدینی حکایه ایدیلرک شو ایکی سنجاغک مشارالیه ک عهده سنندن رفیقه برابر سابقده اولدینی کبی دولنادرلی اولکاسنده اسنک یا خطبه ده ذکر ی و یا سکده رسمی طلب اولدی . بوندن منفعل اولان ذات شاهانه : توجه چرکس ارایسه مصرده خطبه و سکسی محافظه ایتسون) جوابیله مصر ایلیچینی صاودی .

اولکی قراره بناء روم ایلی والیسی خادم سنان پاشایی قوماندان و شهوار اوغلی علی بکی قلاغوز اوله رق اون بیک سواری و پیاده عسکر و اوچ بیک یکچیر ی ایله طلیعه اوله رق سوق برکون صکره کندیلری ده اردوی هایونله حرکت بیوردیلر . سنان پاشا کوکسونه مواصلت ایدنجه پادشاه حضرتلری ده اینجه صو مرحله سنه کیشلردی . علاءالدوله باشی صیقلدجه اندرین ده کی غایت صارپ طور ناطاغنی کندیسو ایچون دارالامان بیلدیکندن بودعه ده غانه سی و خزینه سی مذکور طاغنه چیقاره رق او توز بیک آتلی ،

بایا تورکن ایله مقابله حاضرلنش و دولغادرلی جهانیدیه لری کندیسنی شو چیقماز یولدن دوندرمهک چالشدهجه یعنی مرحمت شاهانه به دخالت ایتمنی سویلدجه : بنم عثمانلیدن نه باکم وار) کبی باوان لافارله خلیجه اسمش صاورمش ایدی . لکن ایزنی براقیان سان پاشا کوسون اووه سنک طالفه لی اندرین آراسینی ایله برلشدیکی اوردکلی نام محله قارشوسنه چقیورمهکله ۹۲۱ سنه هجریه سی شهر ربیع الاخرینک یکرمی طقوزنجی صالی کونی وقوع بولان قانلی وسورکلی بر محاربه ده علاه الدوله نک عسکری بوزیله رق کندیسنی بعض آت اوغلانلری یدنده مقتول اولدینی کبی میدان حربده درت اوغلی و اتوز نفر بوی بکی طعمه شمشر و برادری عبدالرزاق بگله یک چوق دولغادرلی امراسی اسپر اولدی .

علاه الدوله حین قتلنده طقسان یاشنده ایری یاری ، آق صقاللی ، ال یشاق بر آدم ایدی . میدان حربدن باشنی آلوب کتورن آت اوغلاننک شهسوار اوغلی علی یک هوادارلرندن و اندرینلی چنقل اوغلرندن برکنج اولدینی الی یومنا هذا مرعشده عنفته مرویدر . علاه الدوله نک باشی آشاغیده بیان ایدیلجه کی وجهله مصره کوندرلدیکندن اوراده و جسدی مرعشده کی جامع کبیر هزارلنده مدفوندر .

سان پاشا کسبلش باشلره اسپرلی ذات شاهانه به کوندرردی . بونلری ایصاله مأمور بولنانلر کوسون اووه سنده (چینی) قلمه سی اوکنده اوتاغ هایونه تصادف ایتدکلرندن سان پاشانک عسکرجه اولان ایرمغانلری عرض حضور عالی ایدلدی . علاه الدوله نک سر مقطوعی عربجه یازلش بر نامه ایله و بندکاندن حسن یک وداعته علاه الدوله نک کندیسنه دخی کردنکش مخالفت اولدینی اولجه مقام شکایتده جواباً یازان مصرسلطان غوری به اسرا و بوسور تپستان سلاطینده یری اولیان ایکی یوزلیکک نتیجه مردوده سی تلیح و ایما بیورلدی .

غورینک بویله ایکی یوزلی برولتیقه ده تعقیب ایتدیکی غایه امل کندینسجه ساییلی ایکی فورتنه حکمنده اولان شو ایکی حکمداری یکدیگریله چاریشدیروب برینک و یاخود مساعده نیک بختی ایله ایکینسک زوال وجودیله ایلروده صولت محتمله لرندن مصون قالمق دوشونجه سی ایدی. فقط مکتوبات لوح محفوظ یته باقی و محفوظ قالدی . علاء الدوله نك کیسلیش باشی غورینک منظوری اولدقده بر حس قبل الوقوع قیلندن اوله رق کندی زوال دولتی حقتده یورکنک غایت درین بر آجی طویدیقتی شیخ احمد المحلی تاریخده یازیور. زیرا دولت علیه عثمانیه ده اول وقت کوریلن قوه نامیه ترقیه قارشو اداره مصریه ده بیوک بر دوزنزلک رونما ایدی . بو بایده علاء الدوله نك یاپدینی صوک یا کلشلق ایسه غوری کبی بر یادرغی [۱] به اویمسی وبل باغلامسی اولشدر .

ثم انقضت تلك السنون واهلها فکانهما وکانهما احلام

کوکسونده سنان پاشایه مکافاه وزارت رتبه سی احسان بیورلدی. مظفریت واقعه اوزرینه دولنادرلی الکاسنده کی قلمه لر محافظلری قلمه آناختارلرینی حضور هاپونه کتیردکلرندن قلاع مذکور به یکیدن محافظلر تعیین و دولنادرلی الکاسی بر ایالت اعتبار اولنه رق سکه و خطبه نام پادشاهی به اولق اوزره حکومتی وعد مسوق شهر یاری وجهله مشارالیه علی بکه توجیه بیورلدی.

علاء الدوله نك خزینه سنده ظهور ایدن نقود و جواهر و نفائس کیه و قیمة شاه اسماعیل دن آلنان غنائمک فوقنده ایدی . هر عسکر نفرینه انه کچن اموال دن بشقه علاء الدوله مقتنا تندن بیکر آچه احسان بیورلشدر. علاء الدوله قرق سنه قدر مقام حکومتده بولتوب کلیتی دن یالق ایدنمش حریص و شجیع بر امیر ایدی. فقط نلون مزاجی حسیله ثابت بر مسلک

[۱] یادرغی اجنبی کلمه سنک ترکیبه مقابلدر .

سیاست ملوثہ مدینندن زمان امارتندہ کنیشجہ برنفس آلہ مدینہ کی یدی
نفر یشمش اوغلنک محاربہ میدانلرندہ مقتولاً وفاتی فلاکتی دہ کوردی
نہایت کلہ سنی دہ ویردی .

اسلافی کبی علاء الدولہ دخی موقع جنرافیسی اعتباریلہ آوروپالیلو
ایلہ ہیچ برکونا مناسبتندہ بولنماش اولدینندن بوجہتجہ آزادہ سراولہ رق
یشامشدر .

علاء الدولہ مرعشده ، عینتابده ، آنطا کیدہ ، ہارونیدہ (بانجہ
قضانندہ در) ، فارص ذوالقدریہ دہ ، اندریندہ ، ظماتی دہ ، بوزاوقدہ ،
البتانده ودیکر بعض برلردہ جامع ، مسجد ، مدرسہ ، دارالحدیث ،
عمارت ، زاویہ ، تربہ کبی برچوق مؤسسات دینیہ وجودہ کتیرمشدر .
باتیات صالحانن معدود وقسم کلیسی معمر و موجود اولان آثار مبرورہ
مذکورہ ، حقندہ متبادیاً وابدیاً جالب رحمتدر .

مابعدی وار

عارفی